

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Примальною комісією

Протокол № 2 від 24.04.2023 року

Голова Примальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

**Програма
фахового іспиту з китайської мови**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 035 «Філологія»

Освітня програма: 035.065.01 Мова і література (китайська)

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної та
начальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри китайської мови і
перекладу

протокол №7 від 02.03.2023 р.

Завідувач кафедри Цимбал Світлана
Віталіївна

Київ – 2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий іспит як форма випробування для навчання за освітнім рівнем другим (магістерським) спеціальності 035 Філологія (освітня програма мова та література (китайська)) є обов'язковим фаховим випробуванням до Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Іспит проводиться членами атестаційної комісії з фаху відповідно до загальних правил прийому до Київського університету імені Бориса. Фаховий іспит є індивідуальним для кожного абітурієнта, його хід фіксується та результати записуються в протоколі.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємозумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового випробування перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Іспит складається з трьох блоків та проводиться у вигляді виконання **письмових завдань** (*лексико-граматичні аспекти китайської мови*), **усної частини**, яка, в першу чергу, передбачає опитування з теоретичних питань (*включаючи лінгвокраїнознавство Китаю, теоретичну граматику, лексикологію та стилістику, питання з практичної та теоретичної фонетики китайської мови, загальні мовні питання*); завершальною частиною іспиту є перевірка рівня володіння власне розмовною китайською мовою, вміння використовувати сучасні китайські мовні кліше, що відбувається у **формі підготовки та презентації розмовної теми** перед членами комісії, а також **готовності відповідати на поставлені за темою питання**.

Під час виконання тестових завдань з граматики, лексикології та стилістики китайської мови та під час бесіди-опитування за теоретичними питаннями, студент повинен проявити належний рівень знань та навиків, відповідно до затвердженої програми вступних випробувань з фахових дисциплін, що за змістом і обсягом охоплюють **попередній** навчальний матеріал підготовки фахівців за освітнім рівнем «Бакалавр».

Враховуючи вищесказане та особливості філологічної підготовки в університеті, фаховий іспит до магістратури передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня знань китайської мови та загальних питань китаїстики, практичного володіння усним і писемним мовленням (**на рівні C1 за шкалою Ради Європи**), що засвідчує готовність вступників до здобуття другого освітнього рівня (магістерського).

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Особи, які вступають до магістратури, повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення магістерського дослідження.

Під час фахового іспиту з китайської мови вступники повинні продемонструвати:

- володіння китайською мовою на рівні не нижче середнього (中级汉语), уміння розкривати суть поставленої проблеми, вільно і спонтанно виражати думки китайською мовою, використовуючи сталі вирази та сучасні розмовні кліше;
- вміння використовувати на практиці знання, здобуті з граматики та лексикології китайської мови;
- орієнтуватися в загальних питаннях лінгвокраїнознавства Китаю, питаннях історії мови та мовної політики, а також давати виважені й аргументовані відповіді на поставлені питання;
- володіння багатим лексичним запасом китайської мови, вільним використанням лексики та володіння основним набором синонімічних та антонімічних пар;
- проявити вміння розуміти питання, поставлені носієм мови під час іспиту, та давати відповіді китайською мовою з урахуванням особливостей китайської вимови, фонетики та граматики на належному рівні.

СТРУКТУРА ТА ПРОЦЕДУРА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Максимальна кількість балів, що може набрати вступник, становить 200. Нижче наводиться максимально можлива кількість балів з кожного завдання.

<i>Завдання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Загальні мовні питання (включаючи фонетику та лінгвокраїнознавство)	40
Питання з теоретичної граматики	40
Питання з лексикології та стилістики	40
Завдання з практичної граматики та лексикології (по одному з дисципліни)	40 (по 20 балів за кожне)
Розмовна тема (китайською мовою), готовність давати відповіді на питання за темою	40

1. Загальні мовні питання, питання фонетики та лінгвокраїнознавства Китаю, що виносяться як основні питання в білеті:

Загальна характеристика китайської мови

Загальна характеристика історії розвитку китайської писемності, стилі написання ієрогліфів.

Місце китайської мови в генеалогічній та типологічній класифікаціях мов світу.

Загальні відомості про Путунхуа (普通话 *Pǔtōnghuà*), Байхуа (白话文 *báihuàwén*),

Веньянь (文言 *wényán*).

Реформа письма у 50-х рр. ХХ ст.

Структура сучасного китайського ієрогліфа.

«Рух 4 травня» та мовні реформи ХХ ст.

Фонетика і фонологія

Структура складу в китайській мові:

а) ініціалі. Класифікація ініціалів китайської мови за місцем творення (губні, зубні, задньоязикові, альвеолярні, ретрофлексні) і за способом творення (неаспірати, аспірати, носові, щілинні, сонорні);

б) фіналі. Дифтонги і трифтонги. Назалізовані (назальні) фіналі.

Особливості сполучуваності ініціалів та фіналів. Фонетична таблиця китайської мови.

Тони. Правила зміни тонів.

Еризація китайського складу. Особливості еризації.

Лінгвокраїнознавство Китаю

1. Географічне положення, особливості клімату Китаю, корисні копалини.
2. Адміністративно-територіальний поділ Китаю.
3. Населення Китаю. Етнічний склад. Демографічні проблеми сучасного Китаю.
4. Політичний устрій Китаю. Державна символіка. Конституція КНР.
4. Система освіти в КНР.
5. Наука і техніка в сучасному Китаї.

2. Питання з теоретичної граматики китайської мови, що виносяться як основні в білеті чи додаткові при бесіді-опитуванні

- 1 Назви основних одиниць граматичної будови мови (морфема, слово, словосполучення, речення). Їх визначення, приклади.
- 2 Граматичні особливості будови китайської мови, в тому числі і відмінні від української мови (стислий огляд особливостей іменника, дієслова, прикметника, особливості службових слів та особливості синтаксису).

- 3 Загальне уявлення про визначення частин мови в китайському мовознавстві.
- 4 Самостійні частини мови (терміни китайською мовою), визначення (українською мовою) та синтаксична роль.
- 5 Службові частини мови (терміни китайською мовою), визначення (українською мовою), загальна функціональна характеристика.
- 6 Поняття про граматичне значення та граматичну форму в китайському мовознавстві.
- 7 Типи речень у китайській мові (розповідні, питальні, спонукальні). Приклади.
- 8 Типи питальних речень в китайській мові. Службові слова, частки, що вживаються в питальних реченнях. Приклади.
- 9 Особливості вживання іменникових рахівних слів. Основні класи, приклади.
- 10 Особливості вживання дієслівних рахівних слів. Основні класи, приклади.
- 11 Іменник, визначення. Класи іменників та приклади.
- 12 Особливості контракції іменників, приклади.
- 13 Прикметник, визначення. Класи прикметників та приклади, приклади форм подвоєння.
- 14 Числівник, визначення. Приклади кількісних та порядкових числівників. Граматичні особливості.
- 15 Займенник, визначення, класи займенників. Явище появи омонімів серед питальних, невизначених та відносних займенників.
- 16 Прислівник, визначення. Класи прислівників.
- 17 Дієслово, визначення. Класи (повнозначні, допоміжні дієслова).
- 18 Прийменники китайської мови. Основні класи (розряди).
- 19 Сполучники китайської мови, їх класи або розряди.
- 20 Поняття явища категоричного твердження/заперечення в китайській мові.

3. Питання з лексикології та стилістики китайської мови

- 1 Основні характеристики китайського слова.
- 2 Морфема та слово в китайській лексикології. Дати визначення.
- 3 Двоскладові та багатоскладові морфеми. Навести приклади.
- 4 Складне слово й словосполучення в китайській мові.
- 5 Загальна характеристика словоскладання в китайській мові.
- 6 Загальна характеристика напівафіксації в китайській мові.
- 7 Явище афіксації.
- 8 Визначення та класифікація омонімів у сучасній китайській мові
- 9 Визначення та класифікація синонімів у сучасній китайській мові.
- 10 Визначення та класифікація антонімів у сучасній китайській мові.
- 11 Фразеологізми китайської мови: визначення та класифікації.
- 12 Явище фразеологічної синонімії.
- 13 Класифікація словникового складу китайської мови за походженням.
- 14 Класифікація словникового складу китайської мови за давністю існування.
- 15 Класифікація словникового складу китайської мови за вживанням.
- 16 Загальна характеристика лінгвістичних словників китайської мови.

- 17 Загальна характеристика та типи транспозиції.
- 18 Виразні засоби китайської мови, загальна характеристика.
- 18 Тропи (стилістичні прийоми) китайської мови, основні функції.
- 19 Порівняння, його види, способи вираження.
- 20 Засоби та прийоми створення, призначення емпізи.
- 21 Риторичне питання, його функції та сфера використання.
- 22 Подвійне заперечення, лексико-граматичні засоби його утворення.
- 23 Поняття «функціональний стиль» у китайській мові. Диференціація стилів китайської мови.
- 24 Сучасна публіцистика Китаю. Види китайських публіцистичних творів.
- 25 Фразеологічні штампи науково-технічного стилю китайської мови.
- 26 Термінологічна лексика сучасної китайської мови.
- 27 Сленг, фразеологізми, жаргонізми розмовного стилю.
- 28 Особливості ділового стилю. Китайський діловий лист: правила складання.
- 29 Система традиційних образів китайської поезії: символіка кольорів, рослин, тварин.
- 30 Особливості перекладу сучасного китайського кінематографа.

4. Завдання

Приклади завдань з практичної граматики китайської мови

Складіть китайською мовою речення за наступною схемою (наведено кілька варіантів схем):

A + 不如 + B + (那样/这样)

对 ...来说

连.....都/也

Оберіть вірний варіант із двох запропонованих, з вірним варіантом складіть речення:

1. 不但....., 和 чи 2. 不但.....,也

Покажіть на прикладах речень особливості вживання лічильних слів: 只, 条, 家

Приклади завдань з лексикології та стилістики китайської мови

Наведіть приклади слів із префіксом 阿 (3-4 приклади)

Наведіть приклади слів із результативним суфіксом 到 (3-4 приклади)

Підберіть по 2 синоніми та по 2 антоніми до слова 漂亮

У поданому реченні знайдіть та перекладіть *запозичені слова та словосполучення* та вкажіть спосіб запозичення: 到了罗马后，你可以乘坐免费的机场巴士去火车站。

Який це засіб стилістичного синтаксису: «有的人活着，他已经死了；有的人死了，他还活着。»?

Оберіть правильний варіант речення з використанням 夸张:

A) 老师，您像太阳，又比太阳更灿烂更辉煌。

B) 当我将这件事告诉我们的父亲时，他的心几乎要迸出来。

5. Розмовні теми

1. 中国的首都—北京。
2. 乌克兰的首都—基辅。
3. 中国的传统节日。
4. 中国人的生活习惯。
5. 中国茶。
6. 中国的教育体系。
7. 中国与乌克兰的体育项目。
8. 中国著名的作家鲁迅。
9. 一世界最古老的语言之一—汉语。
10. 中国的媒体。
11. 中国人和乌克兰人文化不同。

12. 中国人给孩子起名字时会遇到哪些困难？
13. 对俄乌战争中国人表达什么看法？
14. 俄乌战争对双方关系有什么影响？
15. 在你的国家，农村人和城里人有什么不同？
16. 在你的国家，什么节日是全家人一起度过的？
17. 家是人生最美的拥有！
18. 所谓的幸福是什么？
19. 快乐，其实很简单。
20. 我的家乡。
21. 我有一个梦想。
22. 你未来 10 年生活计划。
23. 你的难忘经历。
24. 在生活中，你有没有做过什么令自己特别骄傲的事？
25. 现在的时尚是什么？你对哪一方面的时尚比较感兴趣？
26. 你怎样看待跨国结婚？
27. 简单介绍你读过的一本书，或者你看过的一个电影。
28. 请说说你听音乐会的一次经历。
29. 你有没有偶像？他（她）在中国有名吗？
30. 请说说一个中国神话。
31. 只有三天的假，去哪儿旅游比较好呢？介绍一个好地方。
32. 你认为上网课和在教室上课，哪种教学方式更有效？
33. 上网课和在教室上课，这两种教学方式之中你喜欢哪一种？为什么？
34. 网迷为什么整天上网？
35. 工作或学习中应不应该有压力？
36. 大学生可以打工吗？
37. 这个工作好特别。

38. 第一印象可靠吗？
39. 你认为一个人该不该入乡随俗？
40. 吸烟是一种交际手段。
41. 请推荐几种对身体好处的活动。
42. 新冠肺炎疫情对全世界影响。
43. 你怎样看待绿色生活方式？
44. 说说你的自然保护理念。
45. 你怎样看待保护动物？

Критерії оцінювання знань вступників

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бовсуновська В.В. Особливості діалектів китайської мови // Збірник мат.-в VI Міжнар. наук.-практ. конф. „Україна-Китай: діалог культур” та Міжнар. наук.-практ. конф. „Сучасні тенденції сходознавства” (26-27 квітня 2016, 28-29 квітня 2016,м. Полтава-Старобільськ). – 2016. С.11-16.
2. Гончаренко О.М. Професіоналізми та жаргонізми торгово-економічної сфери сучасної китайської мови /О. М. Гончаренко." *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка* 13 (2008): 4-8.
3. Гордон К.О. Фразеологізми гуанюн'юй у розмовному стилі китайської мови: узуальний аспект / К. О. Гордон // *Мовні і концептуальні картини світу*. - 2013. - Вип. 46(1). - С.314-321.
4. Кірносова Н. А. Явище граматичної синонімії в китайській мові // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: східні мови та літератури*. – К., 2008. – Вип. 13. – с.8 – 11.
5. Кірносова Н. А. Семантична структура ієрогліфа-класифікатора як відображення мотивації його зв'язку з іменником (на прикладі лічильних слів до свійських тварин) // *Мовні та концептуальні картини світу*. – Вип. 28. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – с.340 – 347.
6. Козоріз О. Словосполучення та словотвір у сучасній китайській мові. – *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. – К., 2011. – С. 16-18.
7. Козоріз О. Афіксальний словотвір у юридичній термінології сучасної китайської мови / О. Козоріз // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та література*. - 2012. - Вип. 18. - С. 14-21.
8. Костанда І. Паралелізм як поетична модель для створення виразності та джерела її походження / І. Костанда // *Китайська цивілізація: традиції та сучасність: Зб. ст.* — К., 2007. — С. 47-53.
9. Лебедева Д. С. Фонетичні запозичення в китайській мові // Збірник мат.-в VI Міжнар. наук.-практ. конф. „Україна-Китай: діалог культур” та Міжнар. наук.-практ. конф. „Сучасні тенденції сходознавства” (26-27 квітня 2016, 28-29 квітня 2016,м. Полтава-Старобільськ). – 2016. С.76-83.
10. Нечипоренко Б. Ю., Стрельцова К. О. Економічна термінологія сучасної китайської мови як об'єкт дослідження // *Науков.вісник Міжнар.гуманітарного ун-ту*. – 2014. – №8. – Том 1. – С.181-183.
11. Тихонова О. Основні моделі утворення неологізмів у китайській мові / О. Тихонова // *Китайська цивілізація: традиції та сучасність: Зб. ст.* — К., 2009. — С. 131-134.
12. Тихонова О. Поняття “аббревіатура” у сучасних українській і китайській мовах/ О.Тихонова//*Науковий вісник Херсонського державного університету*. – Серія "Лінгвістика" Вип. 12. – Херсон : Видавництво ХДУ, 2010. – С.108-112.
13. Урусов В. Нові тенденції в китайській літературі на початку XXI століття / В. Урусов // *Китайська цивілізація: традиції та сучасність: Зб. ст.* — К., 2007. — С. 127-132.
14. Урусов В. Соціальні трансформації та літературні процеси в Китаї 80-90-х років XX століття / В. Урусов // *Китайська цивілізація: традиції та сучасність: Зб. ст.* — К., 2009. — С. 135-142.
15. Федічев О. Запозичення у текстах економічної та юридичної тематики у китайській мові / О. Федічев // *Китайська цивілізація: традиції та сучасність: Зб. ст.* — К., 2005. — С. 95-99.

Додаткові

1. Божко Н. М. Особливості вербальної, невербальної та паравербальної комунікації представників китайського етносу як учасників міжкультурного контакту // Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». – Харків, 2017. – Вип. 58. – С. 239-248.
2. Кірносова Н. А. Мова і поведінка китайців // Китайська цивілізація: традиції і сучасність. – К.: вид-во інс-ту сходознавства., 2005. – С. 31–34.
3. Нечипоренко Б. Ю. Когнітивний аспект дослідження сугестивної функції синтаксису в політичному дискурсі китайських ЗМІ // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. 2011. Випуск 54. С. 181–187.
4. Ситдигов П. Генетичний аналіз китайської економічної терміносистеми // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури. 17/2011. С.38-40.
5. Шекера Я. До питання функціонування метафори у ранньосередньовічній китайській поезії / Я. Шекера // Китайська цивілізація: традиції та сучасність: Зб. ст. — К., 2007. — С. 154-159.
6. The Epoch Times, Ukrainian edition. Євген Верес. Велика Епоха. Класифікація китайських ієрогліфів відповідно до словника Шовен. URL: <https://www.epochtimes.com.ua/china/chinese-characters/kitayskiy-slovník-shoven-davnina-shcho-aktualna-sogodni-106808.html>
7. Using Chinese synonyms. Grace Qiao Zhang. Cambridge University Press, 2010.
8. 柯尔克孜语言文化研究 / 胡振华编著. — 北京：中央民族大学出版社, 2006.
9. 沈怀兴著, 宁波大学学术文库. 现代连绵字理论负面影响研究. — 北京:中国社会科学出版社, 2015. — 253 页。
10. 汉字发展史. 个人图书馆. 2014, 在线资源。